

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (EK) Nr. 864/2007

(2007. gada 11. jūlijs)

par tiesību aktiem, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām ("Roma II")

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 61. panta c) punktu un 67. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru, ņemot vērā Samierināšanas komitejas 2007. gada 25. jūnijā apstiprināto kopīgo dokumentu ⁽²⁾,

tā kā:

- (1) Kopiena ir sev izvirzījusi mērķi uzturēt un attīstīt brīvības, drošības un tiesiskuma telpu. Lai pakāpeniski izveidotu šādu telpu, Kopienai ir jāpieņem pasākumi, kas attiecas uz tiesu iestāžu sadarbību civillietās, kurās ir pārrobežu elementi, tiktāl, cik tas ir nepieciešams iekšējā tirgus pareizai darbībai.
- (2) Saskaņā ar Līguma 65. panta b) punktu šajos pasākumos jāietver pasākumi, ar ko veicina saderību starp dalībvalstīs piemērojamiem noteikumiem attiecībā uz tiesību normu un jurisdikcijas kolīzijām.
- (3) Eiropadomes Tamperes sanāksmē 1999. gada 15. un 16. oktobrī kā pamatu tiesu iestāžu sadarbībai civillietās apstiprināja tiesu iestāžu spriedumu un pārējo nolēmumu savstarpējas atzīšanas principu un aicināja Padomi un Komisiju pieņemt pasākumu programmu, lai īstenotu savstarpējās atzīšanas principu.
- (4) Padome 2000. gada 30. novembrī pieņēma kopēju Komisijas un Padomes pasākumu programmu, lai īstenotu nolēmumu savstarpējas atzīšanas principu civillietās un komercietās ⁽³⁾. Programmā noteikti pasākumi, kas saistīti ar tiesību normu kolīzijas noteikumu saskaņošanu, tā kā minētie noteikumi veicina spriedumu savstarpēju atzīšanu.
- (5) Hāgas Programmā ⁽⁴⁾, ko Eiropadome pieņēma 2004. gada 5. novembrī, ir izteikts aicinājums aktīvi turpināt darbu pie tiesību normu kolīzijas noteikumiem attiecībā uz ārpuslīgumiskām saistībām ("Roma II").
- (6) Iekšējā tirgus pareizai darbībai nolūkā veicināt tiesvedības iznākuma paredzamību, noteiktību attiecībā uz piemērojamiem tiesību aktiem un spriedumu brīvu apriti ir nepieciešams, lai dalībvalstu tiesību normu kolīzijas noteikumi norādītu uz vienas un tās pašas valsts tiesību aktiem neatkarīgi no tā, kuras valsts tiesā iesniegta prasība.
- (7) Regulas materiāltiesiskajai darbības jomai un noteikumiem vajadzētu būt saderīgiem ar Padomes Regulu (EK) Nr. 44/2001 (2000. gada 22. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās ⁽⁵⁾ (Brisele I) un instrumentiem, kuri reglamentē tiesību aktus, kas piemērojami līgumsaistībām.
- (8) Šī regula būtu jāpiemēro neatkarīgi no tās tiesas veida, kurā iesniegta prasība.
- (9) Prasījumiem, kas izriet no "*acta iure imperii*", būtu jāietver arī prasījumi pret amatpersonām, kas rīkojas valsts vārdā, kā arī atbildība par valsts iestāžu darbībām, tostarp valsts ieceltu amatpersonu atbildība. Tāpēc šai regulai nebūtu jāattiecas uz minētajiem jautājumiem.
- (10) Ģimenes attiecībām būtu jāietver vecāku un bērnu, laulības, svainības un sānu līnijas radniecības attiecības. Šīs regulas 1. panta 2. punktā minētās attiecības, kuru ietekme ir pielīdzināma laulības un citu ģimenes attiecību ietekmei, būtu jāinterpretē saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem, kuras tiesā ir iesniegta prasība.
- (11) Ārpuslīgumisku saistību jēdziens katrā dalībvalstī ir atšķirīgs. Tādēļ šajā regulā ārpuslīgumiskas saistības būtu jāsaprot kā autonomi jēdzieni. Šajā regulā izklāstītajiem noteikumiem par tiesību normu kolīziju būtu jāattiecas arī uz ārpuslīgumiskām saistībām, kas izriet no atbildības neatkarīgi no vainas.

⁽¹⁾ OV C 241, 28.9.2004., 1. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2005. gada 6. jūlija Atzinums (OV C 157 E, 6.7.2006., 371. lpp.), Padomes 2006. gada 25. septembra Kopējā nostāja (OV C 289 E, 28.11.2006., 68. lpp.) un Eiropas Parlamenta 2007. gada 18. janvāra Nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta). Eiropas Parlamenta 2007. gada 10. jūlija Normatīvā rezolūcija un Padomes 2007. gada 28. jūlija lēmums.

⁽³⁾ OV C 12, 15.1.2001., 1. lpp.

⁽⁴⁾ OV C 53, 3.3.2005., 1. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 12, 16.1.2001., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1791/2006 (OV L 363, 20.12.2006., 1. lpp.).

(12) Piemērojamiem tiesību aktiem būtu jāreglamentē arī jautājums par spēju būt atbildīgam sakarā ar neatļautu darbību.

- (13) Vienoti noteikumi, kas piemērojami neatkarīgi no tā, kādu tiesību aktu piemērošanu tie paredz, ļauj novērst konkurences izkropļojumus starp Kopienas tiesvedības dalībniekiem.
- (14) Prasība pēc juridiskās noteiktības un nepieciešamība nodrošināt taisnīgumu individuālos gadījumos ir būtiski elementi tieslietu jomā. Šī regula paredz piesaistes faktorus, kas ir visatbilstīgākie šo mērķu sasniegšanai. Tādēļ šajā regulā paredzēts vispārējais noteikums, bet arī īpaši noteikumi un, dažos gadījumos, "izņēmuma klauzula", kas ļauj atkāpties no minētajiem noteikumiem, ja visi lietas apstākļi skaidri liecina, ka neatļautā darbība ir acīm redzami ciešāk saistīta ar kādu citu valsti. Tādējādi šis noteikumu kopums rada elastīgu tiesību normu kolīzijas noteikumu sistēmu. Tāpat tas ļauj tiesai, kurā iesniegta prasība, atbilstīgi izskatīt individuālas lietas.
- (15) *Lex loci delicti commissi* princips ir galvenais risinājums attiecībā uz ārpuslīgumiskām saistībām gandrīz visās dalībvalstīs, taču principa praktiskā piemērošana gadījumā, kad lietas elementi atrodas vairākās valstīs, ir atšķirīga. Šāda situācija rada nenoteiktību attiecībā uz piemērojamiem tiesību aktiem.
- (16) Vienotiem noteikumiem būtu jāveicina tiesas nolēmumu paredzamība un jānodrošina saprātīgs līdzsvars starp tās personas interesēm, ko uzskata par atbildīgu, un tās personas interesēm, kam nodarīts kaitējums. Saistība ar valsti, kur radies tiešais kaitējums (*lex loci damni*), rada taisnīgu līdzsvaru starp tās personas interesēm, ko uzskata par atbildīgu, un tās personas interesēm, kam nodarīts kaitējums, kā arī atspoguļo mūsdienu pieeju civiltiesiskai atbildībai un to, kā attīstās atbildības neatkarīgi no vainas sistēmas.
- (17) Piemērojamie tiesību akti būtu jānosaka, pamatojoties uz to, kur radies kaitējums, neatkarīgi no tā, kurā valstī vai valstīs varētu rasties netiešas sekas. Tādējādi personiska aizskārums gadījumos vai gadījumos, kad kaitējums radies mantai, valstij, kurā radies kaitējums, vajadzētu būt valstij, kurā, attiecīgi, nodarīts personiskais aizskārums vai radies kaitējums mantai.
- (18) Šajā regulā vispārējam noteikumam vajadzētu būt "*lex loci damni*", kas paredzēts 4. panta 1. punktā. Šis regulas 4. panta 2. punkts būtu jāuzskata par izņēmumu no šā vispārējā principa, radot īpašu saikni, ja pušu pastāvīgā mītnesvieta ir vienā un tajā pašā valstī. Minētā panta 3. punkts būtu jāsaprot kā "izņēmuma noteikums", kas ļauj atkāpties no tā 1. un 2. punkta gadījumā, ja visi lietas apstākļi skaidri liecina, ka neatļautā darbība ir acīm redzami ciešāk saistīta ar citu valsti.
- (19) Būtu jāparedz īpaši noteikumi attiecībā uz īpašām neatļautām darbībām, kad vispārējais noteikums neļauj panākt samērīgu līdzsvaru starp skartajām interesēm.
- (20) Noteikumam par tiesību normu kolīziju attiecībā uz produktatbildību būtu jāatbilst mērķim taisnīgi sadalīt riskus, kas pastāv mūsdienīgā augsto tehnoloģiju sabiedrībā, aizsargāt patērētāju veselību, sekmēt inovāciju, nodrošināt neizkropļotu konkurenci un veicināt tirdzniecību. Radot piesaistes faktoru hierarhijas sistēmu apvienojumā ar paredzamības klauzulu, ir rasts līdzsvarots risinājums attiecībā uz šiem mērķiem. Pirmais elements, kas jāņem vērā, ir tās valsts tiesību akti, kurā – laikā, kad radies kaitējums – bija tās personas pastāvīgā mītnesvieta, kurai nodarīts kaitējums, ja ražojumu tirgoja attiecīgajā valstī. Pārējos hierarhijas elementus ņem vērā, ja ražojumu netirgoja attiecīgajā valstī, neskarot 4. panta 2. punktu un iespēju, ka pastāv acīm redzami ciešāka saikne ar citu valsti.
- (21) Īpašais noteikums 6. pantā nav izņēmums no vispārējā noteikuma 4. panta 1. punktā, bet gan tā precizējums. Negodīgas konkurences gadījumos noteikumam par tiesību normu kolīziju būtu jāļauj aizsargāt konkurentus, patērētājus un plašu sabiedrību un būtu jānodrošina tirgus ekonomikas pareiza darbība. Saistība ar tās valsts tiesību aktiem, kurā pastāv iespēja ietekmēt konkurences attiecības vai patērētāju kolektīvās intereses, ļauj īstenot šos mērķus.
- (22) Ārpuslīgumiskajām saistībām, kas izriet no 6. panta 3. punktā minētajiem konkurences ierobežojumiem, būtu jāietver gan valstu, gan Kopienas konkurences tiesību pārkaupumi. Tiesību aktiem, kas piemērojami šādām ārpuslīgumiskām saistībām, vajadzētu būt tās valsts tiesību aktiem, kuras tirgus ir vai varētu tikt ietekmēts. Ja tirgus ir vai varētu tikt ietekmēts vairāk nekā vienā valstī, noteiktos apstākļos prasītājam vajadzētu būt iespējai izvēlēties savu prasību pamatot ar tās valsts tiesību aktiem, kuras tiesā ir iesniegta prasība.
- (23) Šajā regulā konkurences ierobežošanas jēdzienam būtu jāietver aizliegumi nolīgumiem starp uzņēmumiem, uzņēmumu asociāciju lēmumiem un saskaņotām darbībām, kuru mērķis vai sekas ir konkurences nepieļaušana, ierobežošana vai kropļošana dalībvalstī vai iekšējā tirgū, kā arī aizliegumi ļaunprātīgi izmantot dominējošu stāvokli dalībvalstī vai iekšējā tirgū, ja šādi nolīgumi, lēmumi, saskaņotās darbības vai ļaunprātīga izmantošana ir aizliegta ar Līguma 81. un 82. pantu vai dalībvalsts tiesību aktiem.
- (24) Jēdziens "kaitējums videi" būtu jāsaprot kā dabas resursa – piemēram, ūdens, zemes vai gaisa – nelabvēlīgas izmaiņas, kā tādas funkcijas pasliktināšanās, ko attiecīgais resurss veic kāda cita resursa vai sabiedrības labā, vai kā dzīvo organismu dažādības pasliktināšanās.

- (25) Attiecībā uz kaitējumu videi Līguma 174. pants, kurā ir paredzēts, ka vajadzētu būt augsta līmeņa aizsardzībai, pamatojoties uz piesardzības un preventīvas darbības principu, uz principu, ka kaitējums jālabo, pirmām kārtām novēršot tā cēloni, un uz principu, ka maksā piesārņotājs, pilnībā pamato to, ka izmanto principu, ar kuru lietu izlemj par labu personai, kam nodarīts kaitējums. Tas, kad persona, kas pieprasa kompensāciju, var izvēlēties piemērojamos tiesību aktus, būtu jānosaka saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem, kuras tiesā ir iesniegta prasība.
- (26) Attiecībā uz intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem būtu jāsiglabā vispārēji atzītais *lex loci protectionis* princips. Šajā regulā termins "intelektuālā īpašuma tiesības" būtu jāinterpretē tā, ka tas nozīmē, piemēram, autortiesības, blakustiesības, *sui generis* tiesības uz datubāzu aizsardzību un rūpnieciskā īpašuma tiesības.
- (27) Precīzs kolektīvas rīcības, piemēram, streiku vai lokautu, jēdziens dalībvalstīs ir atšķirīgs, un to reglamentē katras dalībvalsts iekšējie noteikumi. Tādēļ šajā regulā, lai aizsargātu darba ņēmēju un darba devēju tiesības un pienākumus, ir pieņemts vispārējs princips, ka būtu jāpiemēro tās valsts tiesību akti, kurā kolektīvā rīcība notikusi.
- (28) Īpašais noteikums attiecībā uz kolektīvo rīcību 9. pantā neskar nosacījumus saistībā ar šādu rīcību saskaņā ar valsts tiesību aktiem un neskar arodbiedrību vai reprezentatīvo darba ņēmēju organizāciju tiesisko statusu, kā paredzēts dalībvalstu tiesību aktos.
- (29) Būtu jāparedz īpaši noteikumi attiecībā uz gadījumiem, ja kaitējumu rada darbība, kas nav neatļauta darbība, piemēram, netaisna iedzīvošanās, *negotiorum gestio* un *culpa in contrahendo*.
- (30) Šajā regulā *culpa in contrahendo* ir autonomi jēdziens, un to nevajadzētu noteikti interpretēt valsts tiesību aktu izpratnē. Tas būtu jāattiecinā uz informācijas izpaušanas pienākuma pārkāpumiem un līgumslēgšanas sarunu izjaukšanu. Šīs regulas 12. pants attiecas tikai uz ārpuslīgumiskām saistībām, kam ir tieša saistība ar sarunām pirms līguma slēgšanas. Tas nozīmē – ja laikā, kad norisinās līgumslēgšanas sarunas, personai tiek nodarīts personisks aizskārums, piemēro šīs regulas 4. pantu vai citus attiecīgus noteikumus.
- (31) Lai respektētu pušu autonomijas principu un veicinātu juridisko noteiktību, būtu jāļauj pusēm izdarīt izvēli attiecībā uz tiesību aktiem, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām. Lietas apstākļiem būtu pietiekami skaidri jāapliecina vai jānorāda šī izvēle. Konstatējot vienošanās esamību, tiesai ir jāņem vērā pušu nolūki. Būtu jāaizsargā vājākās puses, izvēlei piemērojot konkrētus nosacījumus.
- (32) Sabiedrības interešu apsvērumi pamato to, ka dalībvalstu tiesām ārkārtas apstākļos tiek dota iespēja piemērot izņēmumus, pamatojoties uz sabiedrisko kārtību un prevalējošām imperatīvām normām. Jo īpaši šajā regulā norādītu tiesību aktu noteikuma piemērošanu var uzskatīt par pretēju tiesas atrašanās valsts sabiedriskajai kārtībai ("*ordre public*"), ja šādas piemērošanas rezultātā – atkarībā no lietas apstākļiem un tās dalībvalsts tiesību sistēmas, kuras tiesā iesniegta prasība, – tiek piespriesta nesamērīga apjoma izņēmuma vai vindikatīvs maksājums, kas nav kompensācija par kaitējumu.
- (33) Atbilstīgi pašreizējām attiecīgo valstu normām par kompensāciju ceļu satiksmes negadījumos cietušajiem, nosakot kaitējuma atlīdzināšanas apjomu personisku aizskārumu gadījumos, ja ceļu satiksmes negadījums noticis valstī, kas nav cietušā pastāvīgās mītnesvietas valsts, tiesai, kurā iesniegta prasība, būtu jāņem vērā visi konkrētā cietušā attiecīgie faktiskie apstākļi, tostarp jo īpaši faktiskie zaudējumi un medicīniskās aprūpes izmaksas.
- (34) Lai panāktu samērīgu līdzsvaru starp pusēm, tiktāl, ciktāl tas ir vajadzīgs, jāņem vērā drošības un rīcības normas, kas ir spēkā valstī, kurā radies kaitējums, pat tad, ja ārpuslīgumiskas saistības reglamentē citas valsts tiesību akti. Termins "drošības un rīcības normas" būtu jāinterpretē kā tāds, kas attiecas uz visiem noteikumiem saistībā ar drošības un rīcības normām, tostarp, piemēram, ceļu satiksmes noteikumiem, ja noticis ceļu satiksmes negadījums.
- (35) Būtu jāizvairās no situācijas, kad noteikumi par tiesību normu kolīziju ir izklaidēti vairākos instrumentos un kad pastāv atšķirības starp šiem noteikumiem. Ar šo regulu tomēr nav liegta iespēja saistībā ar konkrētiem jautājumiem Kopienas tiesību aktos iekļaut noteikumus par tiesību normu kolīziju attiecībā uz ārpuslīgumiskām saistībām.
- Šai regulai nevajadzētu skart citu instrumentu piemērošanu, kuros paredzēti noteikumi, kas izveidoti, lai palīdzētu pareizai iekšējā tirgus darbībai tiktāl, ciktāl tos nevar piemērot saistībā ar tiesību aktiem, kas norādīti šajā regulā. Šajā regulā norādīto piemērojamo tiesību aktu noteikumu piemērošana nedrīkstētu ierobežot preču un pakalpojumu brīvu apriti, kā tā reglamentēta Kopienas instrumentos, piemēram, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2000/31/EK (2000. gada 8. jūnijs) par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū (Direktīva par elektronisko tirdzniecību) ⁽¹⁾.

(1) OV L 178, 17.7.2000., 1. lpp.

- (36) To starptautisko saistību ievērošana, ko uzņēmušās dalībvalstis, nozīmē, ka šai regulai nevajadzētu skart starptautiskās konvencijas, kurās viena vai vairāk dalībvalstis ir puses laikā, kad pieņem šo regulu. Lai noteikumus padarītu pieejamākus, Komisijai, pamatojoties uz dalībvalstu sniegto informāciju, attiecīgo konvenciju saraksts būtu jāpublicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
- (37) Komisija Eiropas Parlamentam un Padomei iesniegs priekšlikumu par procedūram un nosacījumiem, saskaņā ar kuriem dalībvalstis atsevišķos un izņēmuma gadījumos drīkstēs risināt sarunas un savā vārdā noslēgt nolīgumus ar trešām valstīm attiecībā uz nozaru jautājumiem, iekļaujot noteikumus par tiesību aktiem, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām.
- (38) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka šīs regulas mēroga un iedarbības dēļ šo mērķi var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.
- (39) Saskaņā ar 3. pantu Protokolā par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam, Apvienotā Karaliste un Īrija piedalās šīs regulas pieņemšanā un piemērošanā.
- (40) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā par Dānijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam, Dānija nepiedalās šīs regulas pieņemšanā, un tā Dānijai nav saistoša un nav tai jāpiemēro,
2. Šī regula neattiecas uz:
- ārpuslīgumiskām saistībām, kas izriet no ģimenes attiecībām un no attiecībām, kuru ietekmi saskaņā ar tiesību aktiem, kas piemērojami šādām attiecībām, uzskata par pielīdzināmu, ietverot uzturēšanas pienākumus;
 - ārpuslīgumiskām saistībām, kas izriet no mantisko attiecību regulējuma laulībā, no mantisko attiecību regulējuma attiecībās, kuru ietekmi saskaņā ar tiesību aktiem, kas piemērojami šādām attiecībām, uzskata par pielīdzināmu laulības ietekmei, un no mantošanas regulējuma;
 - ārpuslīgumiskām saistībām, kas izriet no vekseliem, čekiem, parādzīmēm un citiem tirgojamiem instrumentiem tiktāl, ciktāl no šādiem citiem tirgojamiem instrumentiem izrietošās saistības rada tas, ka tie ir tirgojami;
 - ārpuslīgumiskām saistībām, kas izriet no tiesību aktiem par uzņēmējdarbību un citām korporatīvām vai nekorporatīvām struktūrām, piemēram, no to izveides, reģistrēto vai kā citādi, no to tiesībspējas un rīcībspējas, no uzņēmējdarbību un citu korporatīvu vai nekorporatīvu struktūru iekšējās organizācijas vai likvidācijas, no amatpersonu un dalībnieku personiskās atbildības par uzņēmējdarbības vai struktūras saistībām un no revidentu personiskās atbildības pret uzņēmējdarbību vai tās dalībniekiem grāmatvedības dokumentu obligātajās revīzijās;
 - ārpuslīgumiskām saistībām, kas izriet no attiecībām starp brīvprātīgi izveidota trasta dibinātājiem, pilnvarotajiem un labuma guvējiem;
 - ārpuslīgumiskām saistībām, kas izriet no kodolkaitējuma;
 - ārpuslīgumiskām saistībām, kas izriet no privātās dzīves un personas tiesību aizskārumiem, tostarp no goda aizskaršanas un neslavas celšanas.

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

DARBĪBAS JOMA

1. pants

Darbības joma

1. Gadījumos, kas ir saistīti ar tiesību normu kolīzijām, šo regulu piemēro ārpuslīgumiskām saistībām civillietās un komerc-lietās. To nepiemēro jo īpaši nodokļu, muitas vai administratīvām lietām vai valsts atbildībai par darbību vai bezdarbību, īstenojot valsts varu ("*acta iure imperii*").

3. Neskarot 21. un 22. pantu, šo regulu nepiemēro pierādījumiem un procesuāliem jautājumiem.

4. Šajā regulā "dalībvalsts" ir jebkura dalībvalsts, izņemot Dāniju.

2. pants

Ārpuslīgumiskās saistības

1. Šajā regulā kaitējums ietver visas sekas, kas izriet no neatļautas darbības, netaisnas iedzīvošanās, *negotiorum gestio* vai *culpa in contrahendo*.

2. Šo regulu piemēro arī ārpuslīgumiskām saistībām, kas varētu rasties.

3. Šajā regulā visas atsaucies uz:
- a) notikumu, kas rada kaitējumu, ietver notikumus, kas rada kaitējumu un kas varētu iestāties; un
 - b) kaitējumu ietver kaitējumu, kas varētu rasties.

3. pants

Vispārējs piemērojums

Visus šajā regulā minētos tiesību aktus piemēro neatkarīgi no tā, vai tie ir vai nav kādas dalībvalsts tiesību akti.

II NODAĻA

NEATĻAUTAS DARBĪBAS

4. pants

Vispārējs noteikums

1. Ja vien šajā regulā nav paredzēts kas cits, tiesību akti, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām, kuras izriet no neatļautas darbības, ir tās valsts tiesību akti, kurā radies kaitējums, neatkarīgi no tā, kurā valstī iestājies notikums, kas radījis kaitējumu, un neatkarīgi no tā, kurā valstī vai kurās valstīs radušās netiešas minētā notikuma sekas.

2. Tomēr gadījumā, ja gan personai, ko uzskata par atbildīgu, gan personai, kam nodarīts kaitējums, laikā, kad kaitējums radies, pastāvīgā mītnesvieta ir vienā un tajā pašā valstī, piemēro minētās valsts tiesību aktus.

3. Ja visi lietas apstākļi skaidri liecina, ka neatļautā darbība ir acīm redzami ciešāk saistīta ar citu valsti, kas nav 1. vai 2. punktā norādītā valsts, piemēro attiecīgās valsts tiesību aktus. Acīm redzami ciešāka saikne ar citu valsti jo īpaši varētu būt balstīta uz jau iepriekš pastāvējušām pušu attiecībām, piemēram, uz līgumu, kas ir cieši saistīts ar attiecīgo neatļauto darbību.

5. pants

Produktatbildība

1. Neskarot 4. panta 2. punktu, tiesību akti, ko piemēro ārpuslīgumiskām saistībām, kuras radušās sakarā ar kāda ražojuma radītu kaitējumu, ir:

- a) tās valsts tiesību akti, kurā personai, kam nodarīts kaitējums, ir pastāvīgā mītnesvieta laikā, kad kaitējums radies, ja ražojums tirgots attiecīgajā valstī; vai, ja tā nav,
- b) tās valsts tiesību akti, kurā ražojums iegādāts, ja ražojums tirgots attiecīgajā valstī; vai, ja tā nav,

- c) tās valsts tiesību akti, kurā radies kaitējums, ja ražojums tirgots attiecīgajā valstī.

Tomēr piemērojami ir tās valsts tiesību akti, kurā personai, ko uzskata par atbildīgu, ir pastāvīga mītnesvieta, ja viņa nav varējusi loģiski paredzēt ražojuma vai tāda paša tipa ražojuma tirgošanu valstī, kuras tiesību akti ir piemērojami saskaņā ar a), b) vai c) apakšpunktu.

2. Ja visi lietas apstākļi skaidri liecina, ka neatļautā darbība ir acīm redzami ciešāk saistīta ar citu valsti, kas nav 1. punktā norādītā valsts, piemēro minētās citas valsts tiesību aktus. Acīm redzami ciešāka saikne ar citu valsti jo īpaši varētu būt balstīta uz jau iepriekš pastāvējušām pušu attiecībām, piemēram, uz līgumu, kas ir cieši saistīts ar attiecīgo neatļauto darbību.

6. pants

Negodīga konkurence un darbības, kas ierobežo brīvu konkurenci

1. Tiesību akti, ko piemēro negodīgas konkurences darbību radītām ārpuslīgumiskām saistībām, ir tās valsts tiesību akti, kurā ir vai varētu tikt ietekmētas konkurences attiecības vai patērētāju kolektīvās intereses.

2. Ja negodīgas konkurences darbības ietekmē vienīgi konkrēta konkurenta intereses, piemēro 4. pantu.

3. a) Tiesību akti, ko piemēro konkurences ierobežošanas radītām ārpuslīgumiskām saistībām, ir tās valsts tiesību akti, kuras tirgus ir vai varētu tikt ietekmēti.

- b) Ja tirgus ir vai varētu tikt ietekmēti vairāk nekā vienā valstī, kaitējuma atļudināšanu prasošā persona, kas vērsas ar prasību atbildētāja domicila valsts tiesā, tā vietā var izvēlēties savu prasījumu pamatot ar tās valsts tiesību aktiem, kuras tiesā iesniegta prasība, ja minētās dalībvalsts tirgus ir viens no tirgiem, ko tieši un būtiski ietekmējis konkurences ierobežojums, no kura izriet ārpuslīgumiskā saistība, kas ir prasījuma pamatā; ja saskaņā ar piemērojamiem noteikumiem par jurisdikciju prasītājs šajā tiesā vērsas pret vairāk nekā vienu prasītāju, viņš var izvēlēties savu prasījumu pamatot ar šīs tiesas atrašanās valsts tiesību aktiem vienīgi tad, ja konkurences ierobežojums, kas ir pamatā prasījumam pret katru no šiem atbildētājiem, tieši un būtiski ietekmē arī minētās tiesas atrašanās dalībvalsts tirgu.

4. No tiesību aktiem, kas piemērojami saskaņā ar šo pantu, nevar atkāpties, savstarpēji vienojoties, kā noteikts 14. pantā.

7. pants

Kaitējums videi

Tiesību akti, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām, kuras izriet no kaitējuma videi vai no kaitējuma, kas personām vai mantai nodarīts šāda kaitējuma rezultātā, ir tiesību akti, ko nosaka saskaņā ar 4. panta 1. punktu, ja vien persona, kas prasa kompensāciju par kaitējumu, neizvēlas prasījumu balstīt uz tās valsts tiesību aktiem, kurā ir iestājies notikums, kas radījis kaitējumu.

8. pants

Intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumi

1. Tiesību akti, ko piemēro tādām ārpuslīgumiskām saistībām, kas izriet no intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem, ir tās valsts tiesību akti, kurā tiek prasīta aizsardzība.

2. Tiesību akti, ko piemēro vienoto Kopienas intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu radītām ārpuslīgumiskām saistībām, ir tās valsts tiesību akti, kurā izdarīts pārkāpums – attiecībā uz visiem jautājumiem, ko nereglamentē attiecīgajos Kopienas instrumentos.

3. No tiesību aktiem, kas piemērojami saskaņā ar šo pantu, nevar atkāpties, savstarpēji vienojoties, kā noteikts 14. pantā.

9. pants

Kolektīvā rīcība

Neskarot 4. panta 2. punktu, tiesību akti, ko piemēro ārpuslīgumiskām saistībām attiecībā uz personas, kas ir darba ņēmēja vai darba devēja statusā, vai arī viņu profesionālās intereses pārstāvošu organizāciju atbildību par paredzamas vai notikušas kolektīvās rīcības radītiem zaudējumiem, ir tās valsts tiesību akti, kurā kolektīvā rīcība tiks veikta vai kurā tā ir notikusi.

III NODAĻA

**NETAISNA IEDZĪVOŠANĀS, NEGOTIORUM GESTIO UN
CULPA IN CONTRAHENDO**

10. pants

Netaisna iedzīvošanās

1. Ja ārpuslīgumiskas saistības, kas izriet no netaisnas iedzīvošanās, tostarp nepamatoti saņemtu summu atmaksāšana, attiecas uz pastāvošām pušu attiecībām, piemēram, attiecībām, kas izriet no līguma vai neatļautas darbības, kuras ir cieši saistītas ar minēto netaisno iedzīvošanos, tad tās reglamentē tiesību akti, kas reglamentē minētās attiecības.

2. Ja piemērojamos tiesību aktus nevar noteikt, pamatojoties uz 1. punktu, un ja laikā, kad iestājies notikums, kas radījis netaisnu iedzīvošanos, pušu pastāvīgā mītnesvieta ir vienā un tajā pašā valstī, piemēro minētās valsts tiesību aktus.

3. Ja piemērojamos tiesību aktus nevar noteikt, pamatojoties uz 1. vai 2. punktu, piemērojami tiesību akti ir tās valsts tiesību akti, kurā notikusi netaisna iedzīvošanās.

4. Ja visi lietas apstākļi skaidri liecina, ka ārpuslīgumiskas saistības, ko rada netaisna iedzīvošanās, ir acīm redzami ciešāk saistītas ar citu valsti, kas nav 1., 2. un 3. punktā norādītā valsts, piemēro šīs citas valsts tiesību aktus.

11. pants

Negotiorum gestio

1. Ja ārpuslīgumiskas saistības, kas izriet no darbībām, kuras bez pienācīga pilnvarojuma ir veiktas saistībā ar citas personas lietām, attiecas uz pastāvošām pušu attiecībām, piemēram, attiecībām, kas izriet no līguma vai neatļautas darbības, kuras ir cieši saistītas ar minētajām ārpuslīgumiskajām saistībām, tad tās reglamentē tiesību akti, kas reglamentē minētās attiecības.

2. Ja piemērojamos tiesību aktus nevar noteikt, pamatojoties uz 1. punktu, un ja laikā, kad iestājies notikums, kas radījis kaitējumu, pušu pastāvīgā mītnesvieta ir vienā un tajā pašā valstī, piemēro minētās valsts tiesību aktus.

3. Ja piemērojamos tiesību aktus nevar noteikt, pamatojoties uz 1. vai 2. punktu, piemērojami tiesību akti ir tās valsts tiesību akti, kurā notikusi attiecīgā darbība.

4. Ja visi lietas apstākļi skaidri liecina, ka ārpuslīgumiskas saistības, kas izriet no darbībām, kuras bez pienācīga pilnvarojuma ir veiktas saistībā ar citas personas lietām, ir acīm redzami ciešāk saistītas ar citu valsti, kas nav 1., 2. un 3. punktā norādītā valsts, piemēro šīs citas valsts tiesību aktus.

12. pants

Culpa in contrahendo

1. Tiesību akti, ko piemēro ārpuslīgumiskām saistībām, kuras izriet no sarunām pirms līguma slēgšanas, neatkarīgi no tā, vai līgumu patiešām noslēdz, ir tiesību akti, kas piemērojami attiecīgajam līgumam vai kas būtu bijuši piemērojami attiecīgajam līgumam, ja tas būtu noslēgts.

2. Ja piemērojamos tiesību aktus nevar noteikt, pamatojoties uz 1. punktu, piemēro:

a) tās valsts tiesību aktus, kurā radies kaitējums, neatkarīgi no tā, kurā valstī iestājies notikums, kas rada kaitējumu, un neatkarīgi no tā, kurā valstī vai kurās valstīs radušās netiešas minētā notikuma sekas; vai

b) attiecīgās valsts tiesību aktus, ja laikā, kad iestājies notikums, kas radījis kaitējumu, pušu pastāvīgā mītnesvieta ir vienā un tajā pašā valstī; vai

c) attiecīgās citas valsts tiesību aktus, ja visi lietas apstākļi skaidri liecina, ka ārpuslīgumiskas saistības, kas izriet no sarunām pirms kāda līguma slēgšanas, ir acīm redzami ciešāk saistītas ar citu valsti, kas nav a) un b) apakšpunktā norādītā valsts.

13. pants

8. panta piemērošana

Šis nodaļas nolūkā 8. pantu piemēro ārpuslīgumiskām saistībām, kas izriet no intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem.

IV NODAĻA

IZVĒLES BRĪVĪBA

14. pants

Izvēles brīvība

1. Puses var vienoties attiecināt uz ārpuslīgumiskām saistībām tiesību aktus pēc savas izvēles:

a) savstarpēji vienojoties pēc notikuma, kas radījis kaitējumu;

vai

b) ja visas puses veic komercdarbību – arī ar vienošanos, kas brīvi apspriesta pirms notikuma, kas radījis kaitējumu.

Lietas apstākļi pietiekami skaidri apliecina vai norāda izvēli, un tā neskar trešo personu tiesības.

2. Ja laikā, kad iestājies notikums, kas radījis kaitējumu, visi būtiskie situācijas elementi atrodas citā valstī, kas nav valsts, kuras tiesību akti ir izvēlēti, pušu izvēle neskar to minētās citas valsts tiesību normu piemērošanu, no kurām nevar atkāpties, savstarpēji vienojoties.

3. Ja laikā, kad iestājies notikums, kas radījis kaitējumu, visi būtiskie situācijas elementi atrodas vienā vai vairākās dalībvalstīs, pušu izvēlētie piemērojami tiesību akti, kas nav kādas dalībvalsts tiesību akti, neskar iespēju vajadzības gadījumā piemērot Kopienas tiesību aktus, kurus īsteno tiesas atrašanās dalībvalsts un no kuriem nevar atkāpties, savstarpēji vienojoties.

V NODAĻA

KOPĒJI NOTEIKUMI

15. pants

Piemērojamo tiesību aktu joma

Ārpuslīgumiskām saistībām piemērojamajos tiesību aktos saskaņā ar šo regulu konkrēti reglamentē:

a) atbildības pamatu un apjomu, ietverot arī to personu noteikšanu, no kurām var prasīt atbildību par to veiktajām darbībām;

b) pamatojumu atbrīvošanai no atbildības, atbildības ierobežošanai un atbildības sadalei;

c) kaitējuma esamību, būtību un novērtējumu vai pieprasāmo tiesisko aizsardzību;

d) saskaņā ar pilnvarām, ko tiesai piešķir tās procesuālās tiesību normas, – pasākumus, ko tiesa var veikt, lai novērstu vai izbeigtu aizskārumu vai kaitējumu vai lai nodrošinātu kompensāciju;

e) jautājumu, vai tiesības prasīt kompensāciju par kaitējumu vai tiesisko aizsardzību var nodot citai personai, tostarp mantošanas ceļā;

f) personas, kas ir tiesīgas saņemt kompensāciju par personisku kaitējumu;

g) atbildību par citu personu darbību;

h) to, kā saistības var izbeigt, un noilguma un ierobežojuma noteikumus, tostarp noteikumus par noilguma vai ierobežojuma termiņa sākumu, pārtraukšanu vai apturēšanu.

16. pants

Prevalējošas imperatīvas normas

Nekas šajā regulā neierobežo tiesas atrašanās valsts tiesību normu piemērošanu gadījumā, kad tās ir obligātas, neatkarīgi no tā, kurus tiesību aktus citos gadījumos piemēro ārpuslīgumiskām saistībām.

17. pants

Drošības un uzvedības noteikumi

Vērtējot tādas personas darbību, ko uzskata par atbildīgu, faktiski un ciktāl tas iespējams ņem vērā drošības un uzvedības noteikumus, kas bijuši spēkā tajā vietā un laikā, kad iestājies notikums, kurš radījis atbildību.

18. pants

Tieša prasība pret atbildīgās personas apdrošinātāju

Persona, kam nodarīts kaitējums, var celt prasību tieši pret tās personas apdrošinātāju, kura atbildīga par kompensācijas nodrošināšanu, ja tā paredzēts tiesību aktos, ko piemēro ārpuslīgumiskajai saistībai vai apdrošināšanas līgumam.

19. pants

Subrogācija

Ja personai ("kreditoram") ir ārpuslīgumisks prasījums pret citu personu ("parādnieku") un trešai personai ir pienākums apmierināt kreditora prasījumu vai arī šī trešā persona, izpildot attiecīgo pienākumu, faktiski ir apmierinājusi kreditora prasījumu, tiesību akti, ar ko reglamentē trešās personas pienākumu apmierināt kreditora prasījumu, ir tie, ar kuriem nosaka, vai un ciktāl attiecīgā trešā persona ir tiesīga izmantot pret parādnieku tās tiesības, kas kreditoram bija attiecībā pret parādnieku saskaņā tiesību aktiem, kuri reglamentē viņu attiecības.

20. pants

Vairāku personu atbildība

Ja kreditoram ir prasījums pret vairākiem debitoriem, kas ir atbildīgi saistībā ar vienu un to pašu prasījumu, un ja viens debitors jau prasījumu pilnīgi vai daļēji ir apmierinājis, jautājumu par šā debitora tiesībām prasīt kompensāciju no citiem debitoriem reglamentē tiesību akti, ko piemēro attiecīgā debitora ārpuslīgumiskajām saistībām ar kreditoru.

21. pants

Formālā spēkā esamība

Vienpusējas darbības, kas ir vērstas uz juridisku seku radīšanu un attiecas uz ārpuslīgumiskām saistībām, formāli ir spēkā, ja tās atbilst formālajām prasībām tiesību aktos, kuri reglamentē attiecīgās ārpuslīgumiskās saistības, vai tās valsts tiesību aktos, kurā veiktas minētās darbības.

22. pants

Pierādīšanas pienākums

1. Tiesību aktus, ko saskaņā ar šo regulu piemēro ārpuslīgumiskām saistībām, piemēro tiktāl, ciktāl tie ārpuslīgumisku saistību jautājumos ietver normas, kas rada tiesību prezumpcijas vai nosaka pierādīšanas pienākumu.

2. Darbības, kam paredzētas juridiskas sekas, var pierādīt ar visiem pierādījumiem, kuri ir atzīti tiesas atrašanās valsts tiesību aktos vai jebkuros 21. pantā minētajos tiesību aktos, saskaņā ar kuriem attiecīgā darbība formāli ir spēkā, ar noteikumu, ka tādu pierādīšanas paņēmienu var izmantot attiecīgajā valstī.

VI NODAĻA

CITI NOTEIKUMI

23. pants

Pastāvīgā mītnesvieta

1. Šajā regulā uzņēmēj sabiedrību un citu korporatīvu vai nekorporatīvu struktūru pastāvīgā mītnesvieta ir vieta, kur atrodas to galvenais birojs.

Ja notikums, kas rada kaitējumu, iestājas vai kaitējums rodas filiāles, aģentūras vai citas struktūras darbības gaitā, tad pastāvīgā mītnesvieta ir filiāles, aģentūras vai citas struktūras atrašanās vieta.

2. Šajā regulā pastāvīgā mītnesvieta tādi fiziskai personai, kas nodarbojas ar uzņēmējdarbību, ir tās galvenā uzņēmējdarbības vieta.

24. pants

Atgriezeniskās norādes nepiemērojamība

Šajā regulā paredzētā jebkuras valsts tiesību aktu piemērošana nozīmē to attiecīgajā valstī spēkā esošo tiesību aktu piemērošanu, kuri nav starptautisko privāttiesību akti.

25. pants

Valstis ar vairākām tiesību sistēmām

1. Ja kādā valstī ir vairākas teritoriālās vienības un attiecībā uz ārpuslīgumiskām saistībām katrai no tām ir savas tiesību normas, katru teritoriālo vienību uzskata par valsti, lai noteiktu, kādi tiesību akti ir piemērojami saskaņā ar šo regulu.

2. Dalībvalstij, kuras dažādām teritoriālām vienībām ir savas tiesību normas attiecībā uz ārpuslīgumiskām saistībām, nav jāpiemēro šī regula tiesību normu kolīzijām, kas pastāv tikai starp šādām vienībām.

26. pants

Tiesas atrašanās valsts sabiedriskā kārtība

Jebkuras valsts tiesību aktu piemērošanu, kas noteikta ar šo regulu, var atteikt vienīgi tad, ja šāda piemērošana ir acīm redzami nesaderīga ar tiesas atrašanās valsts sabiedrisko kārtību ("ordre public").

27. pants

Attiecības ar citiem Kopienas tiesību aktiem

Šī regula neskar tādu Kopienas tiesību aktu piemērošanu, kuros saistībā ar konkrētiem jautājumiem ir paredzēti noteikumi par tiesību normu kolīziju attiecībā uz ārpuslīgumiskām saistībām.

28. pants

Attiecības ar spēkā esošām starptautiskām konvencijām

1. Šī regula neskar tādu starptautisku konvenciju piemērošanu, kuru puses šīs regulas pieņemšanas laikā ir viena vai vairākas dalībvalstis un kurās ir paredzēti noteikumi par tiesību normu kolīziju attiecībā uz ārpuslīgumiskām saistībām.

2. Tomēr dalībvalstu attiecībās šai regulai ir prioritāte salīdzinājumā ar tikai divu vai vairāku dalībvalstu noslēgtām konvencijām, ciktāl tās skar jautājumus, kas reglamentēti ar šo regulu.

VII NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

29. pants

Konvenciju saraksts

1. Līdz 2008. gada 11. jūlijam dalībvalstis paziņo Komisijai 28. panta 1. punktā minētās konvencijas. Pēc minētās dienas dalībvalstis paziņo Komisijai par katras tādas konvencijas denonsēšanu.

2. Komisija sešos mēnešos pēc saņemšanas publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī:

- i) šā panta 1. punktā minēto konvenciju sarakstu;
- ii) ziņas par šā panta 1. punktā minēto denonsēšanu.

30. pants

Pārskatīšanas klauzula

1. Ne vēlāk kā 2011. gada 20. augustā Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai ziņojumu par šīs regulas piemērošanu. Vajadzības gadījumā ziņojumam pievieno priekšlikumus par šīs regulas pielāgošanu. Ziņojumā ir:

- i) izpēte par to, kādas sekas ir veidam, kā dažādās jurisdikcijās attiecas pret ārvalstu tiesību aktiem, un par to, ciktāl dalībvalstu tiesas praksē piemēro ārvalstu tiesību aktus atbilstīgi šai regulai;

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama dalībvalstīs saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu.

Strasbūrā, 2007. gada 11. jūlijā

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
H.-G. PÖTTERING

- ii) izpēte par šīs regulas 28. panta iespaidu attiecībā uz 1971. gada 4. maija Hāgas Konvenciju par ceļu satiksmes negadījumiem piemērojamiem tiesību aktiem.

2. Ne vēlāk kā 2008. gada 31. decembrī Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai izpēti par stāvokli saistībā ar tiesību aktiem, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām, kas izriet no privātās dzīves un personas tiesību aizskārumiem, ņemot vērā noteikumus par preses brīvību un plašsaziņas līdzekļu izteiksmes brīvību, un par tiesību normu kolīziju jautājumiem saistībā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti ⁽¹⁾.

31. pants

Piemērošana laikā

Šo regulu piemēro notikumiem, kas rada kaitējumu un kas iestājas pēc tās stāšanās spēkā.

32. pants

Piemērošanas diena

Šo regulu piemēro no 2009. gada 11. janvāra, izņemot 29. pantu, ko piemēro no 2008. gada 11. jūlija.

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
M. LOBO ANTUNES

(1) OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.

Komisijas deklarācija par pārskatīšanas klauzulu (30. pants)

Komisija pēc Eiropas Parlamenta un Padomes uzaicinājuma saskaņā ar Regulas "Roma II" 30. pantu un ne vēlāk kā 2008. gada decembrī tiem iesniedz pētījumu par stāvokli saistībā ar tiesību aktiem, kas piemērojami ārpuslīguma saistībām, kuras izriet no privātās dzīves un personas tiesību aizskārumiem. Tā ņems vērā visus minētā stāvokļa aspektus un vajadzības gadījumā veiks attiecīgus pasākumus.

Komisijas deklarācija par ceļu satiksmes negadījumiem

Apzinoties dalībvalstu atšķirīgo praksi attiecībā uz kompensāciju apjomu, ko piešķir ceļu satiksmes negadījumos cietušajiem, Komisija ir gatava izskatīt īpašas problēmas, ar ko saskaras ES iedzīvotāji, kas cietuši ceļu satiksmes negadījumos dalībvalstīs, kas nav viņu pastāvīgās dzīvesvietas dalībvalsts. Šajā sakarā Komisija līdz 2008. gada beigām iesniegs Eiropas Parlamentam un Padomei pētījumu par visām iespējām, jo īpaši attiecībā uz apdrošināšanu, lai uzlabotu pārrobežu upuru stāvokli; šis pētījums sagatavos ceļu Zaļās grāmatas pieņemšanai.

Komisijas deklarācija par ārvalstu tiesību aktiem

Apzinoties dalībvalstu atšķirīgo praksi attiecībā uz ārvalstu tiesību aktu piemērošanu, Komisija – ne vēlāk kā četrus gadus pēc Regulas "Roma II" stāšanās spēkā un katrā ziņā, līdzko tas būs pieejams – publicēs horizontālu pētījumu par ārvalstu tiesību aktiem civillietās un komerclietās, ko piemēro dalībvalstu tiesu iestādes, ņemot vērā Hāgas programmas mērķus. Tāpat tā ir gatava vajadzības gadījumā veikt attiecīgus pasākumus.
